

201. Bijbelstudie over
HET OFFER VAN YESHUA
KORBAN YESHUA
QOR'BANO SHEL YESHUA
קורבנו של ישוע

Deel 2: Het offer van Yeshua in de symboliek van Pesach en Yom Kipur

De diverse aspecten van het offer van Yeshua [Jezus] zien wij duidelijk terug in de symboliek van de seiderviering op de Pesach-avond en van de Grote Verzoendag (Yom Kipur).

Het offer van Yeshua in de symboliek van Pesach

Het pesachlam dat destijds geslacht werd, was een tijdelijk offer voor de bevrijding van de Israëlieten en de vreemdelingen die zich bij hen aansloten, maar het offer van Yeshua is een offer voor altijd ter bevrijding van de hele mensheid voor een ieder die in Hem gelooft en besneden is van hart! Het oorspronkelijke Pesachlam was derhalve slechts een afschaduwing van het ware, ultieme Pesachlam: Yeshua! Hij wordt immers het Lam G'ds genoemd, vooral in de Openbaring. Het Pesachlam moest een mannetje zijn, een jaar oud, in de bloei van zijn leven. Yeshua heeft Zich eveneens geofferd in de bloei van Zijn leven. Het moest gaaf zijn, wat de reinheid van Yeshua aanduidt. Het lam moest vier dagen van tevoren afgezonderd worden en het is dan ook zeer opmerkelijk, dat Yeshua ook vier dagen voor Zijn dood Zijn plechtige intocht heeft gedaan in Jeruzalem. Het lam moest geslacht en aan het vuur gebraden worden, aanduidende het vreselijke lijden van Yeshua, die de zonden van alle mensen op Zich nam, want de toorn G'ds is als laaiend vuur! Geen been moest aan het lam gebroken worden, hetgeen uitdrukkelijk gezegd wordt vervuld te zijn in Yeshua na Zijn dood, waarmee Zijn ongebroken kracht wordt aangeduid. Zo is Yeshua ons Pesachlam! Dat schreef Sha'ul in zijn eerste brief aan de Korinthiërs: *"Weet gij niet, dat een weinig Chametz [zuurdeeg] het gehele deeg zuur maakt? Doet het oude zuurdeeg weg, opdat gij een vers deeg moogt zijn; gij zijt immers ongezuurd. Want ook ons Pesachlam is geslacht: de Mashiach. Laten wij derhalve feest vieren, niet met oud zuurdeeg, noch met zuurdeeg van slechtheid en boosheid, maar met het ongezuurde brood van reinheid en waarheid."* (1 Korinthiërs 5:6-8, NBG-vertaling). **Bahasa Indonesia:** *"Tidaklah kamu mengetahui bahwa sedikit ragi mengkhancurkan seluruh adonan? Sebab itu, bersihkanlah ragi yang lama itu supaya kamu dapat menjadi adonan yang baru, sebagaimana kamu tidak beragi. Sebab Mashiach, Paskah kita pun, sudah dikurbankan ganti kita. Maka dari itu, kita dapat merayakan perayaan itu, bukan dengan ragi yang lama, bukan pula dengan ragi keburukan dan kejahatan, melainkan dengan tanpa ragi, yaitu kemurnian dan kebenaran."* Zuurdeeg, in het Hebreeuws חמץ Chametz, is het symbool voor zonde.

In de liturgie van de Hagada neemt de leider van de seiderviering de middelste van de drie matzot [ongezuurde broden] uit de seiderschotel, breekt deze in twee stukken en verbergt de grootste helft daarvan, in een witte doek gewikkeld, tijdelijk ergens in de zaal terwijl iedereen de ogen sluit. Zo werd ook Yeshua haMashiach gebroken en vernederd en, in witte doeken gewikkeld, tijdelijk verborgen in een graf. Yeshua is het Brood des Levens, en tevens het Lam van G'd! Daarom is de Matza symbolisch vlees van het Pesachlam. Dat de helft ervan verborgen wordt wil zeggen, dat Hij voor een deel van het Joodse volk verborgen is. Later wordt dit stuk Matza weer tevoorschijn gehaald, zoals ook later (bij Zijn wederkomst) Yeshua aan het hele Joodse volk wordt geopenbaard. Het wordt ook verborgen Manna genoemd, want het heeft een geestelijke betekenis, namelijk van dood en opstanding van Yeshua. Het verborgen Manna doet ons ook denken aan de belofte die de verheerlijkte Mashiach gaf: *"Wie overwint, dié zal Ik geven van het verborgen Manna!"* (חזיון Chizayon [Openbaring] 2:17). **Bahasa Indonesia:** *"Bagi dia yang menang, Aku akan memberikan kepadanya makan dari manna yang telah disembunyikan!"* Dit doelt op onze toekomstige gemeenschap met Hem in het Messiaanse Vrederijk!

Na de maaltijd drinken traditionele Joden ook de derde beker leunend, want oorspronkelijk was hij alleen voor de kinderen van Israël de beker der Verlossing. Voor hen is de rode wijn namelijk een herinnering aan het bloed van het pesachlam, dat gestreken moest worden aan de deurposten, opdat de engel des doods aan de huizen van de Israëlieten zou voorbijgaan. Maar voor ons heeft deze derde beker noch een andere betekenis. Wij drinken deze beker staande, want voor ons is wijn uit deze beker op de eerste plaats het teken van het bloed dat Yeshua, het Lam van G'd, moest vergieten om volgens het voorschrift uit וַיִּקְרָא Vayiq'ra [Leviticus - Imamat] 17:11 een waardig offer te zijn: *“Want de ziel van het vlees is in het bloed en ik heb het u op het altaar gegeven om verzoening over uw zielen te doen, want het bloed bewerkt verzoening door middel van de ziel.”* **Bahasa Indonesia:** *“Sebab, kehidupan tubuh ada di dalam darah, dan Aku telah memberikan darahnya kepadamu di atas mezbah itu untuk mengadakan penebusan bagi kehidupanmu, sebab darah itulah yang mengadakan penebusan bagi kehidupan.”* Daarom moet het ook wijn zijn en geen druivensap, want de alcohol in de rode wijn symboliseert de ziel. Pure alcohol is spiritus, en spiritus is de Latijnse naam voor geest, en geest staat ook synoniem voor ziel.

Zo is dus de rode wijn in de derde beker het teken van het verzoenende bloed van Yeshua: *“En Hij nam een beker, sprak de dankzegging uit en gaf hun die en zeide: Drinkt allen daaruit. Want dit is het bloed van Mijn Verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden.”* (מתתיהו Matit'yahu [Matthéüs] 26:27-28). **Bahasa Indonesia:** *“Dan, setelah mengangkat cawan dan mengucapkan syukur, Dia memberikannya kepada mereka sambil berkata: Minumlah kamu semua dari padanya! Sebab inilah darah-Ku, darah perjanjian baru, yang dicurahkan bagi banyak orang sebagai penghapusan dosa.”* Dat het inderdaad de derde beker was, de beker na de maaltijd, blijkt duidelijk uit de beschrijving van het seidermaal, zoals wij die in Lucas 22:20 kunnen lezen: *“Evenzo de beker, na de maaltijd, zeggende: deze beker is het Nieuwe Verbond in Mijn bloed, die voor u uitgegoten wordt.”* **Bahasa Indonesia:** *“Sama seperti itu juga, cawan itu, sesudah makan, dengan mengatakan: Cawan ini adalah perjanjian baru di dalam darah-Ku, yang ditumpahkan ganti kamu.”*

Met het oog op de vierde beker, de beker der Lofprijzing, zei Yeshua na het zegenen van de tweede beker, de beker der Dankzegging, volgens de gewoonte dank voor de verlossing van Israël uit de slavernij en de bewaring van hun eerstgeborenen en voegde daaraan toe, dat dit de laatste keer zou zijn, dat Hij Kiddushwijn zou drinken tot de tijd van Zijn Wederkomst. In Lucas 22:17-18 lezen wij: *“En Hij nam een beker op, sprak de dankzegging uit en zeide: Neemt deze en laat hem bij u rondgaan. Want ik zeg u, ik zal van nu aan voorzeker niet van de vrucht van de wijnstok drinken, voordat het Koninkrijk G'ds gekomen is.”* **Bahasa Indonesia:** *“Dan setelah mengambil cawan, seraya mengucapkan syukur, Dia berkata: Ambillah ini dan bagikanlah di antara kamu! Sebab Aku berkata kepadamu bahwa Aku sekali-kali tidak akan minum dari hasil pokok anggur sampai bilamana kerajaan Elohim tiba.”* Ook in מתתיהו Matit'yahu [Matthéüs] 26:29 vinden wij deze belofte van Yeshua: *“Doch ik zeg u, ik zal van nu aan voorzeker niet meer van deze vrucht van de wijnstok drinken, tot op die dag, dat ik haar met u nieuw zal drinken in het Koninkrijk Mijns Vaders.”* **Bahasa Indonesia:** *“Dan Aku berkata kepadamu, bahwa sejak sekarang Aku sama sekali tidak akan minum dari hasil anggur ini sampai hari itu, ketika Aku meminum yang baru, bersama kamu di dalam kerajaan Bapa-Ku.”* Yeshua kijkt door het lijden heen naar de toekomst. Het feest zal voor Hem ook pas aanbreeken als wij bij Hem zijn! Hij wacht op ons. Bij een beker nieuwe wijn zullen we elkaar weerzien! Volgens de Talmud zien ook de rabbijnen de komst van de Mashiah in de toekomst weggelegd in die vierde beker.

Na het zingen van het Halel, de lofzang, wensen traditionele Joden elkaar toe: בירושלים בירושלים ל'שנה הבאה *“L'shana haba'a birushalayim! [Tot het volgend jaar in Jeruzalem!]”* en drinken daarop de vierde beker leeg! Uit Matit'yahu [Matthéüs] 26:30 blijkt echter, dat Yeshua en de Zijnen dit niet meer deden: *“En na de lofzang gezongen te hebben, vertrokken zij naar de Olijfberg.”* **Bahasa Indonesia:** *“Dan setelah berkidung pujian, mereka keluar ke bukit Zaitun.”* Yeshua heeft immers reeds bij de tweede beker gezegd, dat Hij niet meer van deze vrucht van de wijnstok zou drinken tot op de dag dat Hij haar nieuw zal drinken met Zijn bruid, de gemeente, in het Koninkrijk van Zijn Vader. Zo zullen ook wij deze vierde beker voorlopig laten staan en vol verwachting uitzien naar de dag waarop wij hem mogen drinken op de Bruiloft des

Lams. Zo zien wij dat de seiderviering niet alleen een terugzien is naar Israëls wonderlijke bevrijding uit de slavernij en op het offer van Yeshua, maar dat naast de historische betekenis er ook een profetische verwachting in schuilt. Het Joodse volk ziet elk jaar met Pesach uit naar de komst van de Mashiah en ieder jaar weer is het sinds eeuwen een teleurstelling geweest, dat Hij nog uitbleef! Wij weten dat Hij reeds gekomen is in vernedering, en wij zien bij ieder seidermaal terug naar Golgotha, waar Hij als Pesachlam stierf voor de zonden van Israël en voor de zonden van de hele wereld. Maar wij hebben óók de zekerheid, dat Hij zeer spoedig zal wederkeren met grote macht en heerlijkheid (Marcus 13:26).

Het offer van Yeshua in de symboliek van Yom Kipur

Het offer van Yeshua staat dus duidelijk centraal in de symboliek van Pesach, maar ook in die van Yom Kipur, want Pesach staat geheel in het teken van verlossing en bevrijding, terwijl het op de Grote Verzoendag om de verzoening tussen G'd en de gehele mensheid gaat. Wij herdenken in de viering van Pesach, dat het vergoten bloed van Yeshua ons vrijgekocht heeft, maar wij weten ook dat met het slachten van het pesachlam aan de slavernij van het volk Israël een einde gekomen is. Op de 10^e van de eerste maand, dat is de maand Nisan, werd een volkomen gaaf lam apart gezet om op de 14^e dag geslacht te worden en op de 10^e dag van de 7^e maand, dat is de maand Tishri, was er opnieuw bloed van een offerdier als een opvallend kenmerk, maar het werd niet gebruikt zoals bij het Pesach. Daar werd het bloed gestreken aan de bovendorpel en de zijposten van de deur, zodat de Engel des Doods de huizen van de Israëlieten zou passeren. Hier echter werd het bloed binnen het voorhangsel van het heiligdom gebracht en op de Ark des Verbonds gesprenkeld. In het offer van het pesachlam zien wij het offer van Yeshua, dat in geloof aanvaard wordt en dat alleen in staat is om ons te verlossen van G'ds rechtvaardige toorn. U ziet het, het bloed van Pesach is het bloed van de verlossing en bevrijding. Het bloed van Yom Kipur daarentegen is het bloed van de verzoening, want het reinigt ons van al onze zonden. Het voldoet volkomen aan G'ds rechtvaardige eisen en maakt het ons mogelijk om in de geest tot G'd te naderen om gemeenschap met Hem te hebben en straks zelfs persoonlijk in Zijn tegenwoordigheid te mogen verschijnen!

Zowel Yom Kipur als Pesach leren ons aspecten van de vergeving van zonde en onze verzoening met G'd door het offer van Yeshua. Terwijl Pesach individueel van toepassing is voor gelovigen die Yeshua haMashiah persoonlijk hebben aangenomen als hun Heer en Verlosser, heeft Yom Kipur rechtstreekse universele gevolgen en symboliseert bovendien een essentiële aanvullende stap in G'ds plan van behoud, die beslist niet in de symboliek van Pesach gevonden wordt: De Grote Verzoendag heeft namelijk niet alleen betrekking op de *vergeving van zonde*; maar deze dag verwijst ook naar het *verwijderen van de voornaamste oorzaak van zonde*: Satan en zijn demonen! Deze stap *moet genomen worden* voordat de mensheid werkelijke vrede op aarde kan ervaren. Daarom beeldt Yom Kipur een grote en wonderlijke gebeurtenis uit, die na de wederkomst van Yeshua zal plaatsvinden en waarvan de Kerk totaal onkundig is, omdat zij niet de ware betekenis inziet van deze jaarlijkse Shabatot [sabbatten], die de Eeuwige heilig zijn! De Kerk is door de eeuwen heen in gebreke gebleven ze als een voortdurende herinnering aan G'ds plan van verlossing te houden! Alle mensen lijden onder de tragische gevolgen van zonde. Maar zonde vindt niet plaats zonder oorzaak, en de Eeuwige maakt deze oorzaak duidelijk in de symboliek die met de Grote Verzoendag verbonden is. Deze symboliek komt gedetailleerd tot uiting in het 16^e hoofdstuk van Leviticus, waar de handelingen op Yom haKipurim, zoals die vóór het offer van Yeshua plaatsvonden, worden beschreven.

Het bloed van het zondoffer werd achter het voorhangsel in het Heilige der Heiligen gebracht en eenmaal op en zevenmaal vóór de Ark des Verbonds gesprenkeld. Het bloed van de bok, dat de verzoening voor het volk Israël bracht, bedekte de Ark en het bloed van Yeshua bedekt al onze zonden en heeft voor ons de weg vrij gemaakt om het hemelse heiligdom binnen te mogen gaan! Zo mogen wij straks omhuld door de volmaaktheid van Yeshua haMashiah in de tegenwoordigheid van G'd verschijnen, zoals een wolk van liefelijk reukwerk de Ark des Verbonds omhulde en bedekte.

De Eeuwige heeft ons geschapen met de bedoeling voor eeuwig bij Hem te zijn in Zijn Paradijs. Hij dwong ons niet Hem lief te hebben en te gehoorzamen, maar Hij gaf ons een eigen

wil en vrije keuze. Chava [Eva], de eerste vrouw, en door haar ook Adam, de eerste man, kozen echter ervoor om aan hun Schepper ongehoorzaam te zijn en hun eigen weg te volgen. Vandaag de dag maken de mensen helaas nog steeds diezelfde verkeerde keuze. Het gevolg daarvan is scheiding van G'd, want in Romeinen 3:23 lezen wij: *“Alle mensen hebben gezondigd en missen daardoor G'ds nabijheid.”* Maar de zonde vindt niet plaats zonder oorzaak en G'd maakt ons deze oorzaak duidelijk in de symboliek van de Grote Verzoendag, want hoewel onze menselijke natuur ook een rol speelt in ons zondigen, draagt Satan, de duivel, echter de grootste verantwoordelijkheid voor het beïnvloeden van de hele mensheid tot ongehoorzaamheid aan G'd. Daarom heeft Yom Kipur niet alleen betrekking op de *vergeving van de zonde*; maar verwijst ook naar het *verwijderen van de oorzaak van de zonde*, namelijk de satan! Deze stap moet genomen worden voordat de mensheid werkelijke vrede op de aarde kan ervaren. Totdat G'd de oorspronkelijke aanstichter van de zonde verwijderd heeft, zal de mensheid helaas blijven zondigen en vervallen tot ongehoorzaamheid aan de Tora, want de duivel verblindt de mensen voor begrip van G'ds waarheid.

Natuurlijk is de G'd van Israël veel machtiger dan Satan, maar ook wij moeten ons best doen om de duivel en de invloeden van onze menselijke natuur actief te weerstaan. Om ons hierin te bemoedigen en te motiveren ziet de Grote Verzoendag nu reeds vooruit naar het tijdstip waarop Satans misleidende macht vóór het Duizendjarig Vrederijk uit ons midden zal worden verwijderd en hij niet langer vrijuit de mensheid zal kunnen beïnvloeden en misleiden: *“En ik zag een engel nederdalen uit de hemel met de sleutel des afgronds en een grote keten in zijn hand; en hij greep de draak, de oude slang, dat is de duivel en de satan, en hij bond hem duizend jaren, en hij wierp hem in de afgrond en sloot en verzegelde die boven hem, opdat hij de volkeren niet meer zou verleiden, voordat de duizend jaren voleindigd waren”* (Openbaring - Wahyu 20:1-3, NBG-vertaling). **Bahasa Indonesia:** *“Dan aku melihat seorang malaikat yang turun dari surga dengan memegang kunci Abyssos dan sebuah rantai besar pada tangannya. Dan dia menangkap naga itu, yaitu ular tua, yang adalah si iblis dan Satan, dan dia membelenggunya selama seribu tahun, dan dia melemparkannya ke dalam Abyssos dan menutupnya dan memeteraikan di atasnya supaya dia tidak dapat lagi menyesatkan bangsabangsa, sampai masa seribu tahun digenapi. Dan setelah masa ini dia harus dibebaskan untuk beberapa saat.”* De duivel wordt nog niet gedood, want duizend jaar later is hij nog steeds in leven (vers 7), maar hij wordt wel voor G'ds aangezicht gebracht, gebonden en dan weggezonden naar de afgrond, een plek waar geen leven is, het zinnebeeld van de woestijn.

Dit wegzenden van de satan naar een onbewoonde, verlaten plek is ook precies datgene wat hoofdstuk 16 van het boek ויקרא Vayiqra [Leviticus] weergeeft met betrekking tot Yom Kipur [de Grote Verzoendag], waar de tweede bok voor Azazel door Aharon de woestijn in gestuurd werd nadat de eerste bok geslacht en geofferd was: *“Hij zal de twee bokken nemen en ze voor het aangezicht van de Eeuwige stellen bij de ingang van de tent der samenkomst, en Aharon zal over de beide bokken het lot werpen; een lot voor Adonai, en een lot voor Azazel. Dan zal Aharon de bok waarop het lot voor Adonai gevallen is, brengen en hem ten zondoffer bereiden. Maar de bok waarop het lot voor Azazel gevallen is, zal men levend voor het aangezicht van de Eeuwige stellen, om daarmee verzoening te doen, door hem voor Azazel de woestijn in te zenden.”* (ויקרא Vayiqra [Leviticus - Imamat] 16:7-10, NBG-vertaling). **Bahasa Indonesia:** *“Dan dia harus mengambil dua ekor kambing itu dan menempatkannya di hadapan Tuhan, di pintu kemah pertemuan. Dan Aharon [Harun] harus membuang undi atas kedua kambing itu, satu undi bagi Adonai dan satu undi lagi untuk Azazel. Dan Aharon harus mempersembahkan kambing yang atasnya undi telah naik bagi Adonai, dan harus mengolahnya sebagai persembahan penghapus dosa. Tetapi kambing yang atasnya undi telah naik untuk Azazel, haruslah ditempatkan hidup-hidup di hadapan Adonai untuk mengadakan penebusan dengannya, dengan menghalaunya pergi ke padang gurun sebagai Azazel.”*

Opvallend is dat de hogepriester twee bokken moest kiezen als zondoffer voor het volk, en dat hij ze aan haShem, de Eeuwige, moest tonen (vers 5 en 7). Aharon, de hogepriester, moest het lot werpen om er één uit te kiezen *“voor de Eeuwige”*, die hij als offer moest brengen (vers 8-9). Deze bok symboliseerde Yeshua haMashiach, die gedood zou worden om de straf voor onze zonden op Zich te nemen. Let op dat de mensen niet in staat waren om te beslissen welke bok er in aanmerking kwam om Yeshua voor te stellen. G'd zelf moest hierin de beslissing nemen! Het werpen van een lot was al van ouds een plechtig verzoek aan G'd om in een

onduidelijke zaak uitsluitel te geven, zo ook hier: "...een lot voor Adonai, en een lot voor Azazel." **Bahasa Indonesia:** "...satu undi bagi Adonai dan satu undi lagi untuk Azazel." - Het was dan ook een heilige ceremonie, die het rechtstreeks beslissend ingrijpen van de Eeuwige inhield, en om deze reden zijn loterijen en gokken voor geld echt van de duivel, want ze ontwijden het doen van een heilig beroep op G'd!!! Dit laatste was hier zeker het geval, want het lot moest immers de bok aanwijzen, wiens verzoenend bloed in het heiligdom zou worden gebracht. De andere geitenbok was voor een totaal ander doel bestemd: *"Maar de bok waarop het lot voor Azazel gevallen is, zal men levend voor het aangezicht van Adonai stellen, om daarmee verzoening te doen, door hem voor Azazel de woestijn in te zenden!"* (vers 10). **Bahasa Indonesia:** *"Tetapi kambing yang atasnya undi telah naik untuk Azazel, haruslah ditempatkan hidup-hidup di hadapan Adonai untuk mengadakan penebusan dengannya, dengan menghalaunya pergi ke padang gurun sebagai Azazel."*

Let goed op de tegenstelling: de ene voor Adonai, de andere voor Azazel! Deze beide namen suggereren op de meest vanzelfsprekende wijze dat Azazel dus de naam van een persoon is, die hier tegenover de Eeuwige wordt gesteld. Dat kan dus niemand anders zijn dan de duivel, de bron van de zonde, het hoofd van de gevallen engelen, die in het boek Job de Satan genoemd wordt. Terwijl het slachten van de eerste bok een offer aan de Eeuwige was ter verzoening voor onze zonden, mogen wij het zenden van de tweede bok naar Azazel, beladen met de zonden van het volk, echter niet zien als een offer aan de duivel, maar veeleer om de zonden die G'd aan Zijn volk had vergeven, terug te zenden naar Azazel, de hoofdbewerker van- en verleider tot de zonde. Om die boze vijand te doen zien, dat Israël van die zonden en van haar schuld was verlost. Dat is de diepere betekenis van Yom Kipur, want daar de satan de zonde in de wereld heeft gebracht en door de zonde de dood, en zonde en dood sinds die tijd het gebied zijn geworden waar hij heerst, hetgeen hem echter eens door het verlossingswerk van Yeshua weer zal worden ontrukkt, moet de dag, waarop dit verzoeningswerk vooraf symbolisch wordt uitgebeeld, tevens een antwoord geven op de vraag wat er verder met de zonden gebeurt die Yeshua van ons heeft weggehaald.

Yeshua droeg onze zonden, maar moet Hij ze blijven dragen? Is het niet duidelijk dat G'd niet rechtvaardig zou zijn als Satan's schuld aan onze zonden niet ook op zijn eigen hoofd zou worden geplaatst? Zou het rechtvaardig zijn als Yeshua, naast onze schuld, bovendien de schuld van de duivel zou moeten dragen, die de eigenlijke bewerker van elke zonde is? Kunnen wij dan tenslotte met de G'd van Israël, de Schepper van hemel en aarde, de Koning van het heelal, verzoend zijn, zolang de aanstichter van de zonde nog steeds onder ons is? Het antwoord op al deze vragen is: neen! Het is duidelijk dat de satan eerst moet worden verdreven en daarom is de symboliek van de levende geitenbok die beladen met de zonden van het hele volk de woestijn in wordt gejaagd vergelijkbaar met het lot van satan, die G'd zal verwijderen voordat de duizendjarige heerschappij van Yeshua haMashiach zal worden gevestigd. Zo zullen de duivel en zijn demonen, die duizenden jaren lang de mensheid tot elke denkbare boosaardige daad hebben gebracht, verwijderd en in bedwang gehouden worden. Er kan geen totale wereldwijde verzoening met G'd plaatsvinden voordat de bron van zoveel zonde en lijden - de satan - verwijderd is! Daarom toont de symboliek van Yom Kipur ons dus de opmerkelijke waarheid dat Azazel, de duivel, uiteindelijk verslagen en verwijderd zal worden zodat de mensheid als geheel tenslotte met haar Schepper verzoend zal kunnen worden. De Grote Verzoendag verwijst derhalve ook naar de tijd die komt nadat de satan verbannen is en nadat de hele wereld weliswaar verwoest zal zijn door de gruwelijke gebeurtenissen die hieraan voorafgaan, maar dat dan het Messiaanse Tijdperk aanbreekt. Maar zo ver is het nog lang niet en daarom blijft het offer van de eerste bok, dat het offer van Yeshua uitbeeldt, vooralsnog het meest belangrijk voor ons!

De Grote Verzoendag geeft ons als het ware een voorproefje van deze tijd van verzoening waarin een vernederde en berouwvolle mensheid eindelijk met G'd verzoend zal worden: het Duizendjarig Vrederijk! Ook Luther zag het zo: de zonden van Israël, door het bloed van de eerste bok verzoend, worden op het hoofd van de tweede bok geladen en daarmee wordt hij tot Azazel in de woestijn gezonden, om aan hem de volbrachte verwijdering van de zonden zegepralend te laten zien, maar ook om hem te verkondigen dat hij van nu af het recht om ons aan te klagen en zijn heerschappij over het nu uit zijn handen bevrijde volk van G'd heeft verloren! Onze zonden zijn reeds volledig betaald door het plaatsvervangende offer van Yeshua,

gesymboliseerd door het slachten van de onschuldige eerste bok, voordat diezelfde zonden tenslotte op de levende tweede bok worden gelegd. Zo zien wij op de Grote Verzoendag, dat het doden van de eerste bok en het sprenkelen van zijn bloed een zichtbare uitbeelding was van de enige mogelijkheid waardoor wij met G'd kunnen worden verzoend, namelijk door de plaatsvervangende dood van een onschuldig slachtoffer! Maar het wegzenden van de tweede bok, beladen met de zonden waarvoor de eerste bok het zoenoffer had gebracht, betekende het volkomen verwijderen van de zonden van het volk en het, als het ware, teruggeven aan de eigenlijke veroorzaker daarvan.

Toch zoals gezegd, is het nu helaas nog niet zover. Nu heeft de Satan nog alle macht en alle gelegenheid om de mensheid te misleiden en tot zonde aan te zetten. En daar is hij heel druk mee bezig, want de mensheid was nooit eerder zo bedorven en zondig als nu, en het wordt alleen maar erger naarmate de tijd vordert. De zonde neemt zienderogen toe! Het is zoals de profeet voorspeld heeft: we leven nu in de tijd waarin de mensen het kwade goed noemen, en het goede kwaad; de duisternis voor licht doen doorgaan, en het licht voor duisternis! (ישעיהו Yeshayahu [Jesaja] 5:20). En juist dat is het punt waar het in deze bijbelstudie om gaat: terwijl Yeshua door Zijn offer de straf voor onze zonden op Zich genomen heeft, wordt Zijn offer op het internet en in de sociale media glashard ontkend en Yeshua als leugenaar en valse Messias neergezet. Deze mensen beseffen niet wat ze zichzelf daarmee aandoen, want voor alle andere zonden kunnen zij alsnog een beroep doen op Zijn offer als ze er spijt van hebben, maar de zonde van de ontkenning van Zijn offer zal hen nooit vergeven worden!

Ontkenning van het offer van Yeshua

Let daarom goed op, welke websites u bezoekt en welke studies u leest! Laat u niet door allerlei bijbelteksten en pseudowetenschappelijke beweringen wijsmaken, dat het plaatsvervangende offer van Yeshua voor onze zonden nooit plaatsgevonden zou hebben! U zet uw behoudenis op het spel als u daar intrapt! Het is namelijk een vergissing te veronderstellen, dat alle zonden zonder uitzondering vergeven zouden worden, want daarover zegt יוחנן Yochanan alef [1 Johannes] 5:16 heel duidelijk: *“Als iemand zijn broeder of zuster een zonde ziet begaan die niet tot de dood leidt, moet hij voor hem of voor haar bidden en zo de zondaar het leven geven. Dit geldt wanneer er sprake is van een zonde die niet tot de dood leidt. Er bestaat ook zonde die wel tot de dood leidt. In dat geval geldt mijn aansporing om te bidden niet!”* **Bahasa Indonesia:** *“Jika seseorang melihat saudaranya yang berdosa, suatu dosa yang tidak sampai pada kematian, dia harus memohon, dan Dia akan mengaruniakan kepadanya hidup bagi mereka yang berdosa tidak sampai pada kematian. Ada dosa sampai pada kematian, bukan tentang hal itu aku mengatakan agar ia memohon!”*

Voor alle zonde is vergeving mogelijk, dat hebben we zo geleerd en dat staat ook duidelijk in de Bijbel! Wat je ook gedaan hebt, het doet er niet toe, als je er spijt van hebt en het belijdt, dan mag je altijd om vergeving vragen met beroep op het offer van Yeshua, zelfs plaatsvervangend voor een ander. Maar nu blijkt opeens, dat dit niet altijd opgaat. Hier schrijft Yochanan [Johannes], en dat komt toch best wel bikkelhard over, dat het geen nut heeft om voor iemand te bidden die een zonde heeft gepleegd, die tot de dood leidt. Met andere woorden: Je kan bidden tot je een ons weegt, maar deze zonde wordt niet vergeven!!! Wow! Dit komt echt wel hard aan, want dat wil toch echt wel zeggen dat er ook een zonde is die nooit vergeven wordt, en als jij je daaraan schuldig hebt gemaakt, dan heb je echt een probleem dat nooit meer goed komt. Toch let op: zonde staat hier in enkelvoud! Dat wil dus zeggen dat er slechts één zonde is, die nooit vergeven wordt en tot de dood leidt! Maar over welke zonde heeft hij het hier? Welke zonde wordt niet vergeven en leidt tot de dood? Het antwoord op deze vraag vinden wij in עבריים Iv'rim [Hebreeën - Ibrani] 10:26-29, waar Sha'ul [Paulus] de lezers van zijn brief ernstig ervoor waarschuwt, zich niet schuldig te maken aan deze zonde waardoor er geen enkel offer meer is, dat onze zonden kan wegnemen: *“Want indien wij opzettelijk zondigen, nadat wij tot erkenning der waarheid gekomen zijn, blijft er geen offer voor de zonden meer over, maar een vreselijk uitzicht op het oordeel en de felheid van een vuur, dat de wederspannigen zal verteren! Indien iemand de wet van Moshe [Mozes] terzijde heeft gesteld, wordt hij zonder mededogen gedood op het getuigenis van twee of drie personen. Hoeveel zwaarder straf, meent gij, zal hij verdienen, die de Zoon van G'd met voeten heeft getreden, het bloed des*

Verbonds, waardoor hij geheiligd was, onrein geacht en de Geest der genade gesmaad heeft?”

Bahasa Indonesia: “Sebab, apabila kita dengan sengaja berbuat dosa, sesudah menerima pengetahuan penuh akan kebenaran, maka bagi dosa tidak ada lagi tersedia pengurbanan, melainkan suatu gambaran masa depan yang menakutkan tentang penghakiman dan kecemburuan yang menyala-nyala yang akan segera melahap para penentang. Seseorang yang menolak torat Moshe [Musa], mati tanpa belas kasihan atas dasar dua atau tiga orang saksi; betapa beratnya hukuman yang kamu kira akan dianggap pantas atas dia yang telah menginjak-injak Putra Elohim dan yang telah menganggap najis darah perjanjian dan yang telah menghina Roh anugerah yang oleh-Nya dia telah dikuduskan?”

Ik zal deze tekst ook nog even uit twee andere vertalingen citeren: “We hebben de waarheid leren kennen en we weten dat Yeshua haMashiach [Jezus Christus] voor onze zonden gestorven is. Maar als we willens en wetens blijven doorgaan met zondigen, is er geen offer meer over om onze zonden weg te doen. Het enige wat ons dan te wachten staat, is een vreselijk oordeel, want G'd zal al Zijn tegenstanders in een laaiend vuur verbranden! Vroeger werd iemand, die zich niets van de wet van Moshe [Mozes] aantrok zonder pardon gedood, als twee of drie mensen tegen hem getuigden. Nu, hoeveel zwaarder zal dan de straf zijn voor mensen die de Zoon van G'd hebben vertrappt, die Zijn bloed, waarmee G'ds Verbond is bezegeld en waardoor zij voor G'd waren afgezonderd voor vuilnis hebben gehouden en die de heilige Geest, die hun genade heeft gegeven, hebben beledigd?” (Het Levende Woord).

“Want als wij, na de kennis van de waarheid ontvangen te hebben, moedwillig zondigen, blijft er geen offer voor de zonden meer over, maar alleen een schrikwekkend uitzicht op een oordeel en een vuur dat gretig de vijanden van G'd wil verteren. Wie zich niet stoort aan de wet van Moshe [Mozes], wordt op het getuigenis van twee of drie personen zonder pardon ter dood gebracht. Moet iemand die de Zoon van G'd veracht, die het bloed van het Verbond waardoor hij geheiligd is, profaneert en de Geest van G'ds genade durft honen, moet zo iemand volgens u dan niet veel strenger gestraft worden?” (Willibrord-vertaling).

Ziet u wat hier staat? Over welke mensen spreekt Sha'ul [Paulus] in deze tekst? Voelt u zich hier aangesproken? Let dan wel, dat Sha'ul in vers 26 met betrekking tot de zonde met nadruk het woord ‘opzettelijk’ ofwel ‘moedwillig’, ‘willens en wetens’ gebruikt en dat hij het in vers 27 niet over zondaars in het algemeen heeft, maar heel specifiek over weerspannigen, vijanden, tegenstanders van G'd! Mocht u dus nog steeds twijfelen of u zich misschien schuldig gemaakt hebt aan een onvergeeflijke zonde, dan zou het goed zijn om uzelf na het lezen van het bovenstaande de volgende vragen te stellen: Heb ik opzettelijk de wet van Mozes, de Tora, terzijde gesteld, mij daar niets van aangetrokken en mij daaraan gestoord? Heb ik opzettelijk de Zoon van G'd, Yeshua, met voeten getreden, vertrappt, veracht en met Hem gespot? Heb ik opzettelijk het bloed des Verbonds, waardoor ik geheiligd ben, onrein geacht, geprofaneerd en ontheiligd? Heb ik opzettelijk de Geest der genade, Ruach haQodesh, gesmaad, gehoond en beledigd? Als u al deze vragen met ‘nee’ hebt kunnen beantwoorden, dan heeft u geen onvergeeflijke zonde gepleegd en in dat geval mag u ervan uitgaan, dat voor alle overige zonden vergeving mogelijk is! In יְחֻנָּן אֵלֶּף [1 Johannes] 1:8-9 staat immers een geruststellende belofte waar wij altijd een beroep op mogen doen: “Indien wij zeggen, dat wij geen zonde hebben, misleiden wij onszelf en de waarheid is in ons niet. Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid!” (NBG-vertaling). **Bahasa Indonesia:** “Jika kita berkata bahwa kita tidak mempunyai dosa, kita sedang menyesatkan diri kita sendiri, dan kebenaran tidak ada di dalam kita. Jika kita mengakui dosa-dosa kita, Dia adalah setia dan adil, sehingga Dia akan mengampunkan kepada kita dosa-dosa itu dan membersihkan kita dari segala ketidakadilan!”

Welke zonde is dan volgens Hebreeën 10:26-29 zo erg, dat er geen vergeving meer voor mogelijk is? De Bijbel in Gewone Taal is daarin misschien iets duidelijker dan de andere vertalingen: “Stel dat je voor de Mashiach [Christus] gekozen hebt. Maar daarna geef je je geloof op, en je gaat met opzet zondigen. Dan bestaat er geen enkel offer meer om je zonden goed te maken. Je bent een vijand van G'd geworden. En G'd zal rechtspreken over Zijn vijanden. Hij zal hen met een vreselijk vuur vernietigen! Als iemand zich niet meer houdt aan de wet van Mozes, en minstens twee getuigen verklaren dat, dan wordt hij zonder medelijden gedood. Maar als iemand zijn geloof opgeeft, dan verdient hij een nog veel zwaardere straf. Want zo iemand spot met de Zoon van G'd. Hij doet alsof het bloed van Yeshua haMashiach

[Jezus Christus] onrein is. En dat is juist het bloed waardoor hij bij G'd kon komen! Zo beledigt hij de Heilige Geest, het geschenk, dat G'd aan alle gelovigen geeft." Van het 'opzettelijk zondigen' in vers 26 wordt dus in vers 29 gezegd, dat het om de zonde van mensen gaat, die weliswaar de kennis van de waarheid ontvangen hebben, maar die nu toch weer van gedachten veranderd zijn en zich tegen Yeshua keren, Hem verachten en afwijzen, Zijn plaatsvervangend offer loochenen en daarmee Ruach haQodesh [de Heilige Geest] beledigen.

Deze mensen ontkennen doelbewust, dat wij eens voor altijd geheiligd zijn door het offer van het lichaam van Yeshua haMashiach [Jezus Christus] en dat Hij hen die zich door Hem laten heiligen door deze ene offergave voorgoed tot volmaaktheid heeft gebracht, zoals geschreven staat in עבריים Iv'rim [Hebreeën] 10:10 en 14, waarvan ook de Heilige Geest volgens vers 15 voor ons getuigenis aflegt. Door dit willens en wetens te ontkennen wordt de Zoon van G'd daadwerkelijk veracht en vertrap, het bloed van het verbond onteerd en ontheilgd en de Geest van G'd gesmaad en gehoond. Dat is dus de opzettelijke zonde waar Sha'ul [Paulus] het over heeft in de verzen 26 tot 29 van hetzelfde hoofdstuk. Zij verwerpen het enige offer, dat hun zonden kan wegnemen en zo blijft er voor hen slechts een vreselijk uitzicht op het oordeel van G'd en de felheid van een vuur dat Zijn vijanden zal verteren. *"Want het is onmogelijk, degenen, die eens verlicht zijn geweest, van de hemelse gave genoten hebben en deel gekregen hebben aan de Heilige Geest, en het goede woord G'ds en de krachten der toekomstige eeuw gesmaakt hebben, en daarna afgefallen zijn, weder opnieuw tot bekering te brengen, daar zij wat hen betreft de Zoon van G'd opnieuw kruisigen en tot een bespotting maken!"* schrijft Sha'ul [Paulus] in עבריים Iv'rim [Hebreeën - Ibrani] 6:4-6. **Bahasa Indonesia:** *"Sebab, mustahillah orang-orang yang satu kali pernah diterangi, yang merasakan karunia surgawi, dan yang menjadi mitra Roh Kudus, dan yang mengecap firman Elohim yang baik, serta mukjizat-mukjizat masa yang akan datang, lalu ketika murtad, memperbaiki diri lagi dalam pertobatan dengan menyilangkan kembali Putra Elohim ganti diri mereka dan menghina-Nya di muka umum!"*

U zult zich nu afvragen: Hoe kan iemand, die ooit door het licht beschenen is, geproefd heeft van de hemelse gave en deel gekregen heeft aan Ruach haQodesh, wie het weldadig woord van G'd en de kracht van de komende wereld ervaren heeft, vervolgens avallig zijn geworden en zich tegen Yeshua keren? Wel, ik kan u precies zeggen hoe dat kan. Binnen de Messiaanse beweging is de kans dat zoiets gebeurt namelijk vele malen groter dan binnen het christendom. En waarom? Omdat talrijke Messiaanse gelovigen van niet-joodse afkomst te ver doorslaan in hun verlangen om Joods te worden. Om de Joodse tradities en gebruiken beter te leren kennen zoeken zij regelmatig Joodse websites op van voornamelijk orthodoxe signatuur en raken daardoor verstrikt in hun opvattingen en leerstellingen. Sommigen komen op allerlei discussieforums of via Facebook in contact met orthodoxe Joden of ex-christenen, die hen op vermeende tegenstrijdigheden in het Nieuwe Testament wijzen, en worden door hun nieuwe gesprekspartners systematisch zodanig in verwarring gebracht dat ze uiteindelijk zelf ook de betrouwbaarheid van B'rit haChadasha in twijfel trekken en dientengevolge dan ook Yeshua afwijzen. De volgende stap is vaak de Giyur om officieel Joods te worden voor het rabbinaat. Dit komt tegenwoordig wereldwijd steeds vaker voor en ook ik zelf heb het helaas zelfs in onze eigen omgeving herhaaldelijk meegemaakt. De laatste tijd krijg ik opvallend veel maitjes van mensen die mij met allerlei strikvrage van de wijs willen brengen en met talrijke teksten komen die volgens hun opvatting aantonen dat het Nieuwe Testament in strijd zou zijn met de TeNaCH en eerlijk gezegd moet je inderdaad heel sterk in je schoenen staan en voldoende Bijbelkennis bezitten om deze argumenten te kunnen ontkrachten, want op het eerste gezicht komen ze namelijk heel geloofwaardig over. En wat mij bijzonder opvalt is het feit dat het doorgaans niet zo zeer om orthodoxe Joden gaat, maar voornamelijk om mensen met een oorspronkelijk christelijke achtergrond die zelf ook een tijdlang deel uitmaakten van de Messiaanse beweging. Van deze avalligen zegt Sha'ul in de bovenstaande tekst, dat zij onmogelijk weer tot inkeer worden gebracht; want zij slaan de Zoon van G'd opnieuw aan het kruis en geven Hem prijs aan bespotting en dat is de ergste zonde die je maar kunt bedenken. Daarom schrijft hij in vers 26 van hoofdstuk 10, dat er geen enkel offer voor hun zonden meer mogelijk is wanneer zij willens en wetens blijven zondigen nadat ze de waarheid hebben leren kennen, en om dezelfde reden schrijft ook Yochanan [Johannes], dat wij voor deze mensen niet eens meer hoeven te bidden, want wat zij gedaan hebben is een zonde die tot de dood leidt. Kijk daarom goed uit

welke websites u bezoekt en vermijd elke discussie, want voordat u het zelf door hebt wordt u de verkeerde kant op getrokken.

Laat u zich door niemand wijsmaken dat het offer van Yeshua in strijd zou zijn met de Tora omdat de Tora mensenoffers verbiedt. Natuurlijk is het toen en nu verboden om mensen te offeren, dat klopt wel, maar Yeshua werd niet geofferd, maar Hij offerde Zichzelf uit liefde voor ons! Dat is een groot verschil! De Tora is er heel duidelijk over, dat onze zonden slechts met bloed kunnen worden verzoend: de kleinere zonden met het bloed van offerdieren en de grote zonden met het bloed van de zondaar zelf, want daarop stond namelijk de doodstraf. Ook in עבריים Iv'rim [Hebreeën - Ibrani] 9:22 lezen wij: *“Zonder bloedstorting geschiedt er geen vergeving!”* **Bahasa Indonesia:** *“Tanpa penumpahan darah, pengampunan tidak terjadi!”* Deze doodstraf heeft Yeshua echter plaatsvervangend op Zich genomen, en als een offerdier werd Hij geslacht voor onze overtredingen. Daarmee zijn derhalve al onze zonden, de grote en de kleine, verzoend door Zijn bloed. Laten we derhalve nooit vergeten wat Hij voor ons gedaan heeft: *“Weest dan navolgers G'ds, als geliefde kinderen, en wandelt in de liefde, zoals ook de Mashiach u heeft liefgehad en Zich voor ons heeft overgegeven als offergave en slachtoffer, G'de tot een welriekende reuk!”* (Efeziërs 5:1-2). **Bahasa Indonesia:** *“Sebab itu, jadilah peneladan Elohim seperti anak-anak yang terkasih, dan hiduplah di dalam kasih sebagaimana Mashiach juga telah mengasihi kita dan telah menyerahkan diri-Nya sendiri demi kita yaitu persembahan dan kurban bagi Elohim sebagai keharuman wangi-wangian!”* Sha'ul [Paulus] roept ons in deze tekst op, om het voorbeeld van Yeshua's zelfopofferende liefde na te volgen.

Conclusie

We hebben het offer van Yeshua gezien in de symboliek van Pesach en Yom Kipur [de Grote Verzoendag]. We hebben gezien, dat zowel het bloed van het Pesachlam, dat ons de bevrijding uit de slavernij van de zonde bracht, alsook het bloed van de bok, die op Yom Kipur geslacht werd en op het verzoendeksel gesprenkeld werd het in onze plaats gebrachte offer van Yeshua voorstelde, die de doodstraf op Zich nam die wij door te zondigen hebben verdiend. Maar Yeshua bleef niet dood; Hij kwam weer tot leven. Na te zijn opgevaren naar de troon van G'd pleit Hij daar voor ons als onze Hogepriester in de hemelse tabernakel! Yeshua is onze Hogepriester en daarom ligt het eigenlijk voor de hand wie de hogepriester op Yom Kipur moest symboliseren. Hij, die het heiligdom binnenging om het bloed achter het voorhangsel naar het verzoendeksel, de symbolische troon van G'd te brengen, was het, die de opgestane Yeshua moest voorstellen, die figuurlijk Zijn eigen bloed binnen het voorhangsel naar de troon van Zijn Vader bracht, om daar als Hogepriester voor Zijn volk de verzoening te bewerken, en die eens bij het blazen van de laatste Shofar terug zal komen om de zonden tenslotte op de kop van de levende bok, de satan, te plaatsen en hem uiteindelijk zal wegzenden in de poel des vuurs!

Ik wil deze studie over het offer van Yeshua daarom afsluiten met de tekst, waarin de essentie hiervan bijzonder duidelijk tot uitdrukking komt: *“De Mashiach [Christus] kwam als Hogepriester van het Nieuwe Verbond dat wij nu hebben. Hij is de grotere en meer volmaakte tent in de hemel binnengegaan, die niet door mensen is gemaakt en niet tot deze wereld behoort. Eens en voor altijd ging Hij met bloed het Allerheiligste binnen en sprenkelde het op de plaats waar de zonden worden vergeven. Maar dat was niet het bloed van bokken en kalveren; nee, het was Zijn eigen bloed! En daarmee heeft Hij ons voor eeuwig van de zonde bevrijd. Als het bloed van bokken en stieren en de as van jonge koeien van zonden konden reinigen, hoeveel te meer zal dan het bloed van de Mashiach ons hart en leven veranderen. Hij, die zelf zonder zonden is, heeft door de hulp van de eeuwige Geest Zich gewillig aan G'd overgegeven om voor onze zonden te sterven. Daardoor kunnen wij met een gerust hart de levende G'd dienen. Hij heeft ervoor gezorgd dat er een nieuw verbond kwam, zodat iedereen mag komen om te genieten van de rijkdom die G'd beloofd heeft. De Mashiach is gestorven om hen te redden van de straf, die zij verdienden door de zonden die zij onder het oude verbond hadden gedaan. [...] Zo zeker als alle mensen eenmaal sterven en daarna beoordeeld worden, zo zeker zal de Mashiach, nu Hij gestorven is om de zonden van vele mensen weg te nemen, zonder zonde terugkomen. Hij zal komen om ieder te redden, die verlangend naar Hem uitzien!”* (in עבריים Iv'rim [Hebreeën - Ibrani] 9:11-15 en 27-28, Het Boek). **Bahasa Indonesia:** *“Dan ketika datang, Mashiach [Kristus], Imam Besar, akan hal-hal yang baik yang akan datang,*

melalui tabernakel yang lebih besar dan yang lebih sempurna, yang tidak dibuat oleh tangan manusia, yakni bukannya ciptaan, juga bukan dengan cara membawa darah domba jantan dan darah anak lembu, tetapi dengan membawa darah-Nya sendiri, Dia telah masuk satu kali untuk selamanya ke dalam tempat kudus, untuk memperoleh penebusan kekal. Sebab jika darah domba jantan dan lembu jantan, serta abu lembu muda yang memerciki mereka yang najis itu, dapat menguduskan sehingga suci secara lahiriah, betapa lebihnya darah Mashiach, yang melalui Roh yang kekal telah mempersembahkan diri-Nya sendiri tanpa cacat kepada Elohim, akan menyucikan hati nuranimu dari perbuatan-perbuatan yang mati, untuk beribadah kepada Elohim yang hidup. Dan karena itulah Dia menjadi pengantara dari suatu perjanjian yang baru, sehingga, melalui kematian yang telah terjadi untuk penebusan akibat pelanggaran-pelanggaran di bawah perjanjian yang pertama, mereka yang telah dipanggil, boleh menerima janji warisan yang kekal. [...] Dan sebagaimana ditetapkan atas manusia untuk mati satu kali saja, dan sesudah itu penghakiman; demikian pulalah Mashiach yang dikurbankan satu kali untuk menanggung dosa banyak orang, pada kali yang kedua, dengan tanpa dosa Dia akan tampak kepada mereka yang menantiantikan Dia untuk keselamatan!” Amen!

Werner Stauder